

INTERVIEW MEYREM ALMACI

“De dag dat er geen debat en geen dialoog meer is, ben je verloren”

Joods Actueel sprak met Meyrem Almaci, de mondige politica van Groen is een rijzende ster in het politieke landschap. Ze liet zich ondermeer opmerken tijdens haar tussenkomsten in de Dexia commissie. Bij de volgende verkiezingen is Almaci lijsttrekker in Antwerpen. Groen staat bij de Joodse burgers van ons land gekend omwille van zijn scherpe kritiek op het beleid van de Israëlische regering. In de volksmond heet het zelfs dat de Vlaamse partij en haar Waalse tegenhanger Ecolo “rabiaat anti-Israël” zijn. Maar klopt die perceptie wel en wat is het standpunt van Groen over ritueel slachten en het dragen van religieuze symbolen zoals het keppeltje? Een vraaggesprek met politica Meyrem Almaci.

MICHAEL FREILICH

Almaci werd geboren in het Limburgse mijnndorp Beringen. Ze groeide op in een gezin van elf kinderen. Stiekem, zonder dat haar ouders er van wisten, liet ze zich inschrijven in een katholieke school omdat ze kost wat kost niet naar een beroepsopleiding wou. Daarna trok ze naar de universiteit in Gent waar ze een master vergelijkende cultuurwetenschap behaalde. In 2005 werd ze woordvoester van Jong Groen en een jaar later verhuisde ze naar Antwerpen. In 2007 werd ze verkozen als volksvertegenwoordigster in de Kamer. Ze bereidt zich nu voor op de Antwerpse gemeenteraadsverkiezingen. Vraag is

of ze – ondanks haar retorische talenten – niet uit beeld zal verdwijnen in het ‘gevecht der titanen’, tussen Patrick Janssens en Bart De Wever.

U bent lijsttrekker in een stad met een grote Joodse gemeenschap. Wat kan een stem voor Groen betekenen voor de Joodse kiezer?

Diversiteit is voor de groenen een belangrijk onderdeel van het partijprogramma. De Joodse gemeenschap is als één van de oudst aanwezige gemeenschappen onlosmakelijk met deze stad verbonden, het is belangrijk om dat als historisch feit te erkennen. Een algemeen diversiteitsbeleid,

zoals wij dat willen voeren, zal dus ook de Joodse gemeenschap ten goede komen. Het bestrijden van racisme en discriminatie betekent ook het bestrijden van antisemitisme dat jammer genoeg nog steeds bestaat. En dat ondanks de zwarte geschiedenisbladzijden die de stad beschreef tijdens de Tweede Wereldoorlog. Wij pleiten daarom ook voor een structurele Shoahherdenking in deze stad (waar dit nu een privé initiatief is van het Joods Forum, nvdr.)

Ziet Groen het zitten om een Joodse kandidaat in Antwerpen, maar ook elders in Vlaanderen, op haar verkiezingslijsten te plaatsen?

Absoluut, zeker weten! Wij willen als partij vanuit onze ideologie representatief zijn voor alle gemeenschappen die er zijn in onze samenleving. We willen graag een afspiegeling zijn van de samenleving, maar het is niet altijd eenvoudig om groepen te laten deelnemen aan politiek en partijwerkingen. Net zomin als het eenvoudig is om kansarme Vlamingen op een lijst te krijgen, maar de inspanning om dat te realiseren moet wel degelijk geleverd worden. Ik kan mezelf als voorbeeld nemen vanuit een achtergrond waar weinig politieke traditie aanwezig was. Er zijn in elke gemeenschap mensen die én het talent én de goesting hebben. Er is dus zeker geen enkele tegenstand voor een Joodse kandidaat om actief te worden binnen onze partij.

Er is de actuele aandacht rond ritueel slachten. In de krant werd u

hierover geciteerd als ware het dat deze praktijk strijdig zou zijn met de Koran, is daar iets van aan?

Dat is niet wat ik zei, ik had wel opgemerkt dat de Koran veel aandacht hecht aan dierenwelzijn, trouwens net zoals dat bij Joden het geval is in de Thora. Ik stelde daarbij dat we moeten durven vragen of de modaliteiten van de huidige rituele slachtpraktijk nog in overeenstemming zijn met de geest van de religieuze bedoeling. Mijn punt is dat we dierenwelzijn maximaal dienen te verzoenen met de traditie. Er woedt een hevig debat over de mogelijkheid om via een systeem van verdoofd slachten te voldoen aan de religieuze vereisten van ritueel slachten. Dat debat is belangrijk en moet gevoerd worden door alle betrokkenen.

Ik heb het recente interview van *Joods Actueel* hierover gelezen met Flor Van Noppen (N-VA) en het doet me van het hart dat het mij pijn deed om het volgende citaat te lezen: "Ja, maar je kan ons toch niet vergelijken met de moslims die een schaap in een koffer stoppen en dat zo vervoeren". Ik vind het jammer dat er zo werd veralgemeend. (nvdr, de opmerking in *Joods Actueel* was anders geformuleerd, zie repliek in kaderstuk) Op die manier worden twee gemeenschappen tegen elkaar opgezet in plaats van de dialoog aan te gaan.

"Tegenover antisemitisme past maar één duidelijke houding en dat is dat het absoluut niet kan!"

Normaal wordt ook bij moslims de slacht door een bedreven slachter uitgevoerd, de uitzondering daarop is één keer per jaar tijdens het offerfeest. En inderdaad, niet alles loopt altijd optimaal. Maar het is wel de uitdrukkelijke bedoeling dat je met de halssnede snel en zo pijnloos mogelijk de dieren offert. Je mag ook niet vergeten dat de moslimgemeenschap hier nog maar vijftig jaar aanwezig is en dat de organisatie van het offerfeest nog maar recent door de overheid wordt geregeld. De Joodse gemeenschap is hier al langer en heeft al een betere ervaring op dat vlak. Ik denk sowieso dat beide gemeenschappen altijd van elkaar kunnen leren om te zien hoe we omgaan met levende wezens.

Een andere vraag die zich opdringt is of de manier waarop dieren vandaag industrieel worden gekweekt nog wel ok is. Het debat over het leven dat het dier voor de slacht leidt, wordt nog nauwelijks gevoerd. Ik wil hier bijvoorbeeld verwijzen naar het boek 'dieren eten' van Jonathan Safran Foer, zelf van Joodse afkomst achtergrond. Ik ben ervan overtuigd dat een klimaat waarin gedialogeerd kan worden ook tegenstellingen kan verzoenen.

Duiven worden genadeloos de nek omgewrongen, een kreeft wordt levend gekookt, dieren brengen hun leven in erbarmelijke omstandigheden door. Is het streven om het rituele slachten aan banden te leggen en daarmee uitsluitend op de allerlaatste ogenblikken van het dierenleven te focussen wellicht 'pesterij'?

Langs de ene kant heeft het Vlaams Belang dit aangegrepen als een maatregel om bepaalde groepen in onze samenleving te viseren, dat is onmiskkenbaar. De selectiviteit waarmee ze samenlevingsproblemen aankaarten, toont, dat met hen die bepaalde minderheden viseren er geen constructieve dialoog mogelijk is. Maar langs de andere kant heb je bijvoorbeeld organisaties als GAIA die werkelijk belang hechten aan het algemeen dierenwelzijn en ook protesteren tegen de slechte leefomstandigheden van dieren. Het verschil tussen het ene en het andere is dus hemelsbreed. Als GAIA stelt: "Verdoofd slachten: ja, maar racisme neen bedankt", dan maken ze daarmee het verschil voor mij.

Joden hebben eigen Joodse scholen in ons land, moslims niet. Is dat een goede zaak?

Het etiket dat een school opgeplakt krijgt, interesseert mij eerlijk gezegd niet, wat telt is of er een goed pedagogisch project voorligt. Helpt een school kinderen om verder te studeren en draagt ze bij aan het vermo-

gen van kinderen om goed te functioneren in onze samenleving? Dat zijn de belangrijke vragen. In België heeft sinds de schoolstrijd iedereen het recht om eigen scholen op te richten. Als moslims dus morgen scholen oprichten, heb ik daar geen enkel probleem mee. De Joodse gemeenschap heeft dat gedaan en dat is dat voor mij ook een teken dat ze verweven zijn met de samenleving in dit land. Opnieuw: niet het etiket van een school interesseert mij, wel het pedagogische project.

In Frankrijk lagen agressieve aanvallen op moslima's die geen hoofddoek op wilden aan de basis van het hoofddoekendebat. Namen de Fransen daarmee het voortouw en is ons land volgzzaam daarin?

Je had in Frankrijk een vrouwenbeweging die het juk van de onderdrukking van zich heeft afgeschud: *ni putes, ni soumises*. Frankrijk heeft reeds lang een sterke laïcistische traditie waarbij religieuze symbolen altijd al uit de samenleving werden geweerd. In België, zoals ook in Nederland en het Verenigd Koninkrijk, is men daarentegen altijd op een pluralistische manier met religieuze symbolen omgesprongen.

Ik heb nog les gehad van een nonnetje met een hoofddoek die zich verbonden voelde met mij omdat ik toen ook nog een hoofddoek droeg. Op mijn zestiende besliste ik om die niet langer te dragen. Je kan voor of tegen de hoofddoek zijn maar door een verbod help je de groep onderdrukte vrouwen niet vooruit en dat is mijn voornaamste bekommernis. Als je zegt dat ze niet meer mogen komen werken met een hoofddoek of om dezelfde reden niet meer naar school mogen gaan, bewijs je hen geen enkele dienst. Integendeel, je ontnemt hen alle vrijheid en de mo-

gelijkheid om geld te verdienen en om zelfstandig te worden. Tegelijkertijd straf je ook een aantal vrouwen die wel uit volle eigen keuze voor de hoofddoek kiezen. Je kiest dus voor een collectieve straf, en daar ben ik per definitie tegen.

“De bezetting van de Palestijnse Gebieden duurt nu al 45 jaar, dat is een mensenleven lang, en dat kan zo niet verder”

Mensen mogen in een democratie de religie aanhangen die ze wensen en die beoefenen zoals ze willen. Voor mij persoonlijk hoeft het niet maar er bestaat ook een groep vrouwen, zoals mijn moeder bijvoorbeeld, die de hoofddoek dragen als een uitdrukking van hun geloof. Het gaat om vrouwen die zeer geëmancipeerd zijn, die gaan werken en die zeer zelfbewust zijn. Veel dingen worden ook verward: een hoofddoek is geen gezichtssluijer bijvoorbeeld, ook een boerka is niet hetzelfde als een hoofddoek, en uiteraard moeten mensen om veiligheidsredenen herkenbaar blijven.

En toch hebt u zich onthouden bij de stemming in het parlement om de boerka te verbieden.

Het dragen van een boerka is in het ergste geval een ernstige vorm van onderdrukking maar ook als het uit vrije individuele keuze zou gebeuren, is dat een signaal waaruit ik concludeer: “Oei, we leven naast elkaar in plaats van samen met elkaar” en vind ik het problematisch. Maar op gebied van mensenrechten blijft het een moeilijke kwestie. In het Franse parlement werd er zelfs een jaar lang over dat aspect gedebatteerd. Bovendien straft men in België de vrouw die de boerka draagt met een gevangenisstraf en een boete. Zonder te verifiëren of ze de boerka uit eigen vrije wil draagt of niet. Maar als ze de boerka moet dragen omdat ze onderdrukt wordt, dan straf je eigenlijk het slachtoffer. Dat vind ik niet goed: je moet de onderdrukker aanpakken. Vandaar dat ik me onthield bij de stemming in het parlement.

Ik heb vorige maand zelf nog een standpunt ingenomen in dit debat (zie eerder in dit nummer), volgt u dat?

Kijk, ik had het erg moeilijk met uw standpunt over de hoofddoek. Ik ben het wat dat betreft eens met meneer Haberkorn. Eigenlijk hebben we het over dezelfde dingen als we het over een pruik en een hoofddoek hebben. De achterliggende religieuze gedachte is dezelfde: zowel in de Joodse als in de islamitische traditie gaat om het bewaren van de schoonheid van het haar voor de eigen echtgenoot. Trouwens in Israël dragen sommige orthodoxe vrouwen ook een hoofddoek. Toen ik met mijn echtgenoot in een Turks universiteitsrestaurant in Konya ging eten, kreeg ik plots in de gaten dat alle vrouwen die er zaten een pruik droegen. Ik vond het merkwaardig en vroeg hen naar het waarom, waarop ze me vertelden dat het dragen van een hoofddoek verboden was en dat ze daarom over hun hoofddoek een pruik droegen.

Bovendien argumenteerde je in je opiniestuk met een verwijzing naar de Joods-christelijke waarden in Europa terwijl uitgerekend die waarden jullie niet hebben kunnen behoeden voor de Shoah. Als ik daarentegen kijk naar de Gouden Eeuw in Spanje, dan was de situatie onder een islamitisch regentaat veel gunstiger voor Joden dan in de rest van Europa. Kijk, ik wil geen groepen tegen elkaar opzetten, enkel aangeven dat het verhaal genuanceerder is dan louter stellen dat er historisch een specifieke traditie is en dat daardoor de hoofddoeken uit de boot vallen. Ik zou veel liever samen slag leveren tegen diegenen die een religieus symbool verbieden want je kan geen wet maken voor één religie. Als mensen zeggen dat een hoofddoek of keppeltje niet kunnen, dan dienen ze voor mij beiden vanuit dezelfde pluralistische visie op de diversiteit van de samenleving verdedigd te worden.

Er is een probleem van antisemitisme dat vooral sterk opkomt bij

sommige moslims en allochtone jongeren. Ik neem het voorbeeld van de Franse komiek Dieudonné die herhaaldelijk veroordeeld werd wegens antisemitisme maar desalniettemin volle zalen trekt. Het publiek in de zaal is overwegend allochtoon, zelfs het Brusselse parlamentslid Fouad Ahidar (PS) is een grote fan. Is dat een probleem en begrijpt u vanwaar dat komt?

Er is een verschil tussen begrijpen en verschonen. Je kan dingen verklaren maar dat betekent niet dat je ze goedkeurt. Tegenover antisemitisme past maar één duidelijke houding en dat is dat het absoluut niet kan! Er is daarvoor geen verschoning aan te voeren. Of Fouad Ahidar een fan is weet ik niet, ik zal het hem moeten vragen.

Toch lees ik op uw facebookpagina reacties over Joden als deze “Joden wanen zich het uitverkoren volk, ze hebben geld, macht en hoge posities en misbruiken de Holocaust constant”. U gaat daar niet tegenin en laat die commentaren staan?

(Kijkt verbouwereerd naar een aantal voorbeelden die ik haar toestop). Ik moet je eerlijk zeggen dat ik veel post op Facebook krijg en dan loopt het debat vaak verder zonder dat ik het volg. Als ik spijtig genoeg iets lees waarvan ik denk: dit wil ik er niet op hebben dan laat ik dat ook weten en verwijder ik het. Kijk, het probleem is dat ik niet altijd alles lees maar laat het duidelijk zijn dat ik het met dergelijke uitspraken niet eens ben. Ook al omdat het kant noch wal raakt: er zijn in Antwerpen Joden die centen hebben maar ook Joden die in schrijnende armoede leven. Ik volg de armoede statistieken goed op en weet dat er hulporganisaties zijn voor Joden die in de armoede verzeild geraakten.

U zegt dat wel tegen mij maar is dat ook uw boodschap aan uw achterban?

Zeker, en je mag me gerust vergezellen want in elk debat waaraan ik deelneem poneer ik de stelling dat er niet mag veralgemeend worden. Ik weet vanuit mijn ervaring wat het betekent om een “jullie zijn allemaal zo” etiket opgespeld te krijgen. Vandaar dat ik mijn achterban, waarvan een deel dat dat ook aan den lijve ondervindt – oproep: “Je bent er zelf slachtoffer van dus hou ermee op om je met dergelijke redeneringen aan precies dezelfde fout te bezondigen”. En die boodschap verkondig ik sans gêne. Ook als er mensen zijn die daar problemen mee hebben en een tirade tegen me afsteken. Maar *Joods Actueel* leest dus mijn Facebook beter dan ikzelf. (lacht)

De positie die Groen als partij inneemt in het Midden-Oostenconflict is mij goed bekend, ook omdat Kamerlid Wouter De Vriendt en ik samen een denkoefening deden over de mogelijkheden en onmogelijkheden van een oplossing daarvoor. Elke partij is natuurlijk vrij om zich te positioneren op een manier die zij zelf voor juist houdt, maar de vraag die wij te horen krijgen is: “Hoe komt het dat juist bij Groen nooit een woord valt over de positieve realisaties van dat land op vlak van vooruitstrevend milieubeleid, niets over het bosbeleid, druppelirrigatie, groene energie en zo meer”. Ziet het er naar uit dat enige positieve melding daarover bij Groen not done is?

Als dat de perceptie is, dan wil ik er onmiddellijk werk van maken om dat bij te sturen, maar wat betreft onze buitenlandpolitiek staan wij zeer kritisch tegenover de ganse regio, ook tegenover Syrië of de rol van Egypte in de blokkade van Gaza bijvoorbeeld. Ik heb vragen met de manier waarop iemand als Eva Brems (Kamerlid voor Groen), die vanuit haar achtergrond als voormalig voorzitter van Amnesty International, elk regime even hard bekritiseert op het vlak van het respect voor de mensenrechten, meteen in een ‘anti-Israël’ kamp geplaatst wordt door een redacteur van *Joods Actueel* (nvdr, de verwijzing is naar opiniemaker André Gantman – die is voor alle duidelijkheid geen redacteur van dit blad).

Want wij viseren in onze kritiek nefaste onderdelen van het regeringsbe-

leid. Maar onze kritiek op het Israëlische regime is voor alle duidelijkheid geen positionering tegen het Joodse volk. Trouwens dezelfde discussies duiken intern ook op in Israël. We lezen *Ha'aretz* en de *Jerusalem Post*, ikzelf lees heel wat publicaties onder andere *Joods Actueel* omdat ik van oordeel ben dat ik zo ook beter zicht krijg op wat er leeft in de Joodse gemeenschap. Maar om terug te komen op je vraag, als dat de perceptie is – en ik weet vanuit mijn werk als fractieleider dat Israël ecologisch pionierswerk verricht – wil ik me inzetten om daar verandering te brengen.

Is het niet zo dat Groen Israël catalogeert onder de rubriek ‘geconamineerd’ en om die reden niet wil zien wat er op ecologisch vlak gerealiseerd wordt of op vlak van samenleving? Israël is de enige plaats in de regio waar het vrije debat heerst, waar Arabische studenten samen met Israël’s aan de universiteit studeren, en vakken gedoceerd worden door zowel Joodse als Arabische hoogleraren. Zou het kunnen dat linkse partijen – misschien zelfs onbewust – Israël boycotten door hun weigering om nog maar te overwegen om wat van het land op te steken?

Ik denk inderdaad dat het conflict tussen Israël en de Palestijnen een aantal dingen overschaduwet. Niet alleen internationaal maar ook in Israël zelf. Een van de positieve zaken die wel door dat ‘Midden-Oostenconflict-filter’ heen geraakt, is de Israëlische tolerantie tegenover de eigen holebi-gemeenschap en dat is belangrijk en ik verwijs er ook naar. Maar je mag goede aspecten van het beleid van de Israëlische regering niet gebruiken om de slechte maatregelen goed te praten. Trouwens ook vanuit andere

landen haalt positief nieuws zelden onze media, ook al weet ik goed dat negentig procent van de Israëlische huishoudens een zonneboiler op hun dak geïnstalleerd hebben.

De media werken nu eenmaal met het principe goed nieuws is

geen nieuws. En het interne debat krijg je evenmin te zien of te horen alhoewel het Joodse debat schitterend veelkleurig is. Ik zie ook bij *Joods Actueel* dat intern het debat gevoerd wordt. Maar ik denk niet dat het hier gaat om een aangelegenheid van linkse partijen want als je naar de buitenlandse standpunten van andere partijen ten aanzien van Israël kijkt, dan hebben we in grote lijnen hetzelfde verhaal.

Denkt u niet dat er een strikter toezicht nodig is op ngo’s zoals Intal, Vrede vzw, dewereldmorgen, Broederlijk Delen e.d., die een eenzijdig beeld brengen van het conflict en dat doen met overheidssteun. Want onderzoek toont aan dat het brengen van een eenzijdig verhaal over Israël antisemitisme aanwakkert.

Daar kan ik kort in zijn want niet-gouvernementele organisaties zijn niet gebonden aan een regering, het woord zegt het zelf. Ze krijgen subsidies om hun werking te verzekeren. Dat ngo’s zich daarbij ook positioneren dat is natuurlijk hun volste recht.

Is het dan niet spijtig dat er geen tegengewicht is? Worden jongeren niet geïndoctrineerd? Ik weet van leraars die een zoveelste Palestina-dag op school meemaken dat het woord ‘zelfmoordaanslag’ tijdens de hele dag niet valt. Dat lijkt een vergiftigde informatieronde op zijn best?

De ngo’s spelen hun eigen rol en ze vullen die in vanuit een bepaalde ideologische achtergrond. Maar daarover moet wel een debat mogelijk zijn, dus als jij zegt vragende partij te zijn voor een debat dan ben ik het volledig met je eens, absoluut! Maar dat ngo’s naar Israël trekken en het regime aanklagen omdat die aan hun humanitaire opdracht verzaken, is vanuit hun missie vrij normaal. Maar daarnaast zeggen wij bijvoorbeeld dat Hamas ook verzaakt aan zijn humanitaire opdracht.

Langs de andere kant moeten we toch tegen Israël durven zeggen: “Jullie

hebben de grootste macht, ook militair, en dus ook de grootste verantwoordelijkheid om ten aanzien van het Palestijnse volk op een redelijke manier te reageren". En collectieve straffen zoals een blokkade van Gaza daar zijn wij tegen. De bezetting van de Palestijnse Gebieden duurt nu al 45 jaar, dat is een mensenleven lang, en dat kan zo niet verder, we moeten tot oplossingen komen. Er moet vooruitgang komen in het vredesproces, er moet een einde komen aan de illegale nederzettingspolitiek, en er moet van beide kanten een teken van goodwill zijn om aan tafel te gaan, maar daarbij moet Israël zijn machtspositie verlaten.

En daarom ben ik blij dat in het opiniestuk van u en Wouter De Vriendt voorgesteld wordt om Oost-Jeruzalem de hoofdstad te maken van een toekomstige Palestijnse Staat. We moeten naar twee staten, maar intussen moet Israël de Palestijnen wel billijk behandelen. De proportionaliteit waarmee Israël haar politiek voert tegenover de Palestijnse bevolking, is dat wel aanvaardbaar? Ik vind van niet, en veel burgers en ngo's, zowel

in België als in Israël, zitten ook op die lijn. Als Israël zich als democratie wil presenteren te midden van dictaturen in het Midden-Oosten dan vind ik dat je daar ook streng over mag oordelen. We hebben trouwens, ook hier in het Westen, de afgelopen decennia ongelofelijk veel steken laten vallen. De manier waarop er werd omgegaan met de dictators in het Midden-Oosten komt nu als een boemerang in het gezicht terug en de mensen die er wonen zijn daarvan als eerste het slachtoffer.

Ik volg u wel dat het belangrijk is dat mensen vernemen welk scala aan meningen er over deze problematiek bestaat. De dag dat er geen debat en geen dialoog meer is, ben je verloren. Ik heb dat in mijn persoonlijke leven genoeg meegemaakt. De dag waarop mensen niet langer met elkaar praten is ook de dag dat ze naast elkaar gaan leven. Niets is gemakkelijker dan vooroordelen over elkaar te koesteren. Maar we mogen nooit vergeten dat we meer gemeenschappelijk hebben dan dat we van elkaar verschillen.

Foto's: Kim De Molenaar – www.kimdemolenaar.be

WOORD & WEDERWOORD

MICHAEL FREILICH

Bij *Joods Actueel* koesteren we de open debatcultuur en we stellen ook alles in het werk om onze lezers een waaier aan meningen en opinies aan te bieden. Daarin past bovenstaand interview met Meyrem Almaci. Maar wij respecteren ook het principe van woord en wederwoord met de grootste vasthoudendheid. Omdat mijn eigen opinies tijdens het gesprek op de korrel genomen werden en aangezien dit geen debat was maar een interview, volgt hierbij mijn wederwoord.

Over het hoofddoekendebat

Ik blijf er bij dat het keppeltje - want daar ging het over - niet het slachtoffer mag worden van een verbod op de hoofddoek. Zoals ik eerder in dit blad duid, ageer ik eerder vanuit de feitelijke vaststelling dat er een breed gedragen consensus bestaat in de maatschappij die de islamitische hoofddoek ziet als een symbool voor de onderdrukking van de vrouw. Vandaar mijn oproep: als dit effectief de reden is om de hoofddoek te verbannen, wees daar eerlijk in en laat anderen daarvan niet het slachtoffer worden.

Ik vond het wel spijtig dat mijn gesprekspartner niet inging op sommige vragen. Op de vraag of in Frankrijk agressieve aanvallen op moslima's de aanzet gaven tot het hoofddoekenverbod, geeft Almaci geen antwoord maar schakelt ze over naar de laïciteit van de Franse samenleving. Op de vraag of ze nu voor of tegen de boerka is, kreeg ik twee antwoorden. 'Ja' luidde het want de boerka vormt een veiligheidsprobleem en symboliseert een afscheiding van de maatschappij en 'neen' want eigenlijk is er geen verschil met de hoofddoek...

Over het ritueel slachten bij moslims

In het bewuste interview met Flor Van Noppen was onze feitelijke vraag of de slachtpraktijk van een gekwalificeerde Joodse slachter wel kon vergeleken worden met die van een gelegenheidsslachter van moslimorigine. De aandachtige lezer kan opmerken dat Almaci zelf deze slachtpraktijk eufemistisch als "niet optimaal" omschrijft. Trouwens, het was het stadsbestuur van Antwerpen dat per brief opriep om schapen niet in de koffer van de auto of per tram naar de slachtvloer te transporteren. Daaruit kan redelijkerwijze worden afgeleid dat - hoe laakbaar ook - het om een gangbare praktijk gaat.

De Joods-christelijke traditie:

Almaci verwijst naar de Gouden Eeuw in Spanje als een Joodse *nec plus ultra* periode. Ze is daarmee selectief want ze vergeet ondermeer dat

de eerste pogrom van het tweede millennium van islamitische origine was (in Fez in 1035 - en bovendien dat de Joden in Spanje ook voor islamitisch geweld van ondermeer de Almohaden op de vlucht sloegen, onder hen Maimonides). De Joden waren de pesterijen dermate beu dat ze zelfs deelnamen aan de Reconquista. De Gouden Eeuw als toppunt van Islamitische verdraagzaamheid heeft ondertussen volkomen onterecht mythische vormen aangenomen maar bovendien wordt daarmee niet ingegaan op het feit dat keppeltje en kruis nooit een probleem vormden, ook vandaag de dag niet. En hoe je het ook draait of keert maken beiden toch deel uit van honderden jaren Joods-christelijke traditie in Europa.

Het conflict in het Midden-Oosten

Almaci legt een grote verantwoordelijkheid bij Israël, ik zou de hoofdverantwoordelijkheid aan de Arabische wereld en de Palestijnen toebedelen. Israël heeft verschillende pogingen gedaan om tot een akkoord te komen (Oslo, Camp David, Taba) maar de Palestijnen hebben elk vredesaanbod steeds verworpen. Indien de Arabische wereld het principe van land voor vrede reeds in 1967 had aanvaard dan was Israël nooit begonnen met het bouwen van nederzettingen in de Westbank. Egypte heeft destijds wel de uitgestoken Israëlische hand geaccepteerd en dat resulteerde in een vredesverdrag waarop het land de Sinaiwoestijn terug kreeg.

Het klopt dat Groen ook kritiek levert op Hamas en de Arabische regimes maar daarbij is de proportionaliteit volkomen zoek. Almaci verwijst naar Eva Brems, welnu tachtig procent van alle parlementaire vragen die Brems stelt over deze regio zijn Israël-kritisch terwijl de slachtoffer aantallen in het Palestijns-Israëlische conflict twintig tot dertig keer minder beduidend zijn dan in conflicten in Syrië en Irak, om nog maar te zwijgen over Darfoer, Congo,...

Mijn gezamenlijke voorstel met Wouter De Vriendt

Ik heb inderdaad gesteld en het is mijn persoonlijke opinie, dat de Palestijnse hoofdstad er kan komen in delen van Oost-Jeruzalem, en dan voornamelijk in het gebieden waar vandaag een volledig Arabische bevolking gehuisvest is. Maar ik heb eveneens gesteld dat de Palestijnen hun eisen over een "recht van terugkeer" moeten laten varen en dat de internationale gemeenschap dan ook West-Jeruzalem als Israëlische hoofdstad dient te erkennen. Ik kijk uit naar de dag dat dit realiteit zal worden.